Урок асноў бяспекі жыццядзейнасці па тэме “Небяспека выкарыстання агню і піратэхнічных вырабаў пры правядзенні святочных мерапрыемстваў” (3 клас)

Яўгенія Міхайлаўна Савіцкая,
настаўнік асноў бяспекі жыццядзейнасці
першай кваліфікацыйнай катэгорыі
Поразаўскай сярэдняй школы
Свіслацкага раёна

З набліжэннем навагодніх свят важна нагадаць дзецям пра небяспекі, якія ўтойваюць у сабе ўсе піратэхнічныя сродкі. Дадзены канспект можа быць выкарыстаны на ўроку па асновах бяспекі жыццядзейнасці (праграмай прадугледжаны ўрок у канцы другой чвэрці ў раздзеле “Засцярога ад надзвычайных сітуацый. Пажарная бяспека”), на выхаваўчых гадзінах.

Мэта: азнаямленне вучняў з небяспекай піратэхнічных вырабаў; замацаванне ведання правіл бяспечных паводзін у час навагодніх і калядных свят, канікул.

Задачы:

– развіваць здольнасць дзяцей ацэньваць небяспечныя сітуацыі, прымаць рашэнні і дзейнічаць бяспечна з улікам сваіх магчымасцей;

– навучыць прадбачыць небяспечныя сітуацыі і пазбягаць іх; выхоўваць асцярожнасць, увагу, беражлівыя адносіны да здароўя свайго і навакольных.

Вучэбна-метадычнае забеспячэнне: прэзентацыя, вырабы ёлачных цацак, вучэбны дапаможнік, рабочыя сшыткі, макет навагодняй ёлкі, куфэрак, “чароўная лінеечка” (графічная шкала на парце кожнага вучня для самаацэнкі альбо ацэнкі настаўніка).

Ход урока

І. Арганізацыйны этап

Настаўнік. Добры дзень! Я бачу, што ў вас вясёлы настрой. Усміхніцеся адзін аднаму і скажыце: “Я рады цябе бачыць”. *(Дзеці абменьваюцца прывітальнымі словамі).* А я рада вас бачыць. *(Дзеці вітаюць настаўніка.)*

Настаўнік. Цудоўна. Пачынаем працаваць.

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРЕССА

– Жыццё і здароўе – самае каштоўнае, што ёсць у чалавека. А каб іх захаваць, патрэбна ведаць і выконваць правілы бяспекі. Зараз праверым, як вы ўмееце прымяняць на практыцы веды, атрыманыя на мінулым уроку, тэма якога была "Самастойная эвакуацыя з дому пры пажары".

Арганізуецца работа ў групах. Кожная група абмяркоўвае прапанаваную сітуацыю, каменціруе правільнасць дзеяння героя, калі неабходна, выпраўляе памылкі.

1 група. У кватэры пачаўся пажар. Каб схавацца ад агню і дыму, Коля паўзком дабраўся да свайго пакоя і схаваўся <u>пад ложак</u>.

2 група. Косця пачуў моцны пах дыму на лесвіцы каля кватэры. Хлопчык выклікаў службу <u>102 і пабег да ліфта</u>, каб хутчэй выйсці з пад'езда.

3 група. Сярожа глядзеў тэлевізар. Раптам з'явіўся дым, і тэлевізар загарэўся. Хлопчык хутка <u>прынёс з кухні чайнік з вадой</u>, каб патушыць полымя.

Выступаюць лідары групы, пасля ацэньваюць працу свайго калектыву.

II. Матывацыйна-мэтавы этап

Настаўнік. Каб вызначыць тэму сённяшняга ўрока, вам патрэбна адгадаць загадкі. (*Адгадкі вывешваюцца на дошцы альбо дэманструюцца на слайдах мультымедыйнай прэзентацыі.)*

1. Галава агнём палае,
Цела ціхенька згарае.
Я карыснай быць хачу.
Няма лямпы – я свячу. *(Свечка.)*

2. У агні амаль не гарыць,
У снезе пішчыць і шыпіць.
Але ўсё роўна рабяты рады
Пачуць стрэл ад самой… *(Петарды.)*

3. У неба ўзлятаюць
Яркія агні.
Вестку аб Перамозе
Разносяць яны. *(Феерверк.)*

4. Калі лес пакрыты снягамі,
Калі пахне пірагамі,
Калі ёлка ў дом ідзе,
Што за свята яна вядзе? *(Новы год.)*

Настаўнік. Падумайце, чаму гэтыя загадкі мне захацелася загадаць вам менавіта на ўроку АБЖ да наступлення свята? *(Адказы навучэнцаў.)*

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРЕССА

Настаўнік. Што прыносяць навагоднія святы? *(Адказы навучэнцаў: добры настрой, падарункі, канікулы, святочныя агні, розныя забавы, спаўненне жаданняў, падарункі ад Дзед Мароза і Снягуркі.)*

Настаўнік. Аб чым пойдзе гутарка на сённяшнім уроку? *(Адказы навучэнцаў.)*

Настаўнік. Сёння мы пагутарым на тэму “Небяспека выкарыстання агню і піратэхнічных вырабаў пры правядзенні святочных мерапрыемстваў”. Пра што мы даведаемся? Чаму навучымся? *(Вучні фармуліруюць задачы ўрока, настаўнік ім дапамагае)*

III. Асноўны этап

Настаўнік. Пройдзе крыху часу – і да нас прыйдуць навагоднія і калядныя святы. Каб яны былі ўсім у радасць і нішто не азмрочыла гэтыя чароўныя дні, мы пагутарым аб правілах бяспекі. (*Дэманструецца слайд з выявамі бенгальскіх агнёў, хлапушак з агнявым эфектам, свечак і інш.*).

Настаўнік. На экране прадстаўлены вядомыя вам прадметы. Назавіце іх. Якія з іх могуць быць небяспечнымі і чаму? *(Адказы дзяцей.)*

Настаўнік. Аналіз прычын навагодніх пажараў сведчыць, што часцей за ўсё яны ўзнікаюць ад бенгальскіх агнёў і хлапушак, свечак, петардаў, самаробных і няспраўных электрагірлянд. Галоўнай прычынай сапраўднай бяды з’яўляецца свавольства дзяцей з агнём.

Настаўнік. Дзеці, адкрыты агонь нам даюць свечкі. Успомніце, калі дарослыя іх выкарыстоўваюць. *(Няма святла, дзень нараджэння, служба ў храме.)*

– Давайце звернемся да гісторыі ўзнікнення свечкі. (*Індывідуальнае заданне вучню.)*

Вучань.

Упершыню свечкі з’явіліся каля 2 тысяч гадоў назад у Старажытным Рыме. Гэта былі мяккія часткі раслін, прапітаныя смалой.

У X стагоддзі з’явіліся тлушчавыя свечкі. У той час яны служылі адзінай крыніцай асвятлення.

У XV стагоддзі з’явіліся свечкі з воску, а ў XIX – з парафіну.

Парафін – гэта воск з нафты. У сённяшні час часцей за ўсё выкарыстоўваюцца свечкі з воску і парафіну.

Настаўнік. Ацаніце работу аднакласніка. *(Адказы дзяцей.)*

– Давайце ўспомнім з беларускай мовы, як называюцца словы, якія маюць некалькі лексічных значэнняў. *(Адказы дзяцей.)*

– Слова “свечка” таксама мае некалькі лексічных значэнняў. Зараз мы пра іх даведаемся.

Арганізуецца работа ў парах. Дзецям прапаноўваюцца карткі з пералікам розных значэнняў слова “свечка”. На экране будзе з’яўляцца малюнак, да якога ім з пераліку неабходна знайсці адпаведны выраз.

– У імянінніка – свечкі для торта.

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРЕССА

– У аўтамабілістаў – свечка запальвання ў рухавіках унутранага згарання.

– У лётчыкаў – “узляцець свечкай”.

– У валейбалістаў – “падаць мячык свечкай”.

Настаўнік. Ацаніце работу сваёй пары.

Настаўнік. Дзеці, як вы думаеце, запаленая свечка тоіць у сабе небяспеку? Абгрунтуйце адказ.

Арганізуецца работа ў парах з матэрыялам падручніка на стар. 57. Вучні чытаюць тэкст і дзеляцца адно з другім атрыманымі ведамі.

Настаўнік. Чаму свечкі лічацца пажаранебяспечнымі прадметамі? (*Адкрытае полымя свечкі з’яўляецца прадметам павышанай небяспекі і патрабуе пэўнай асцярожнасці.)*

Настаўнік. Дзе знаходзіцца ваша пара на чароўнай лінеечцы? *(Чароўная лінеечка – графічная шкала для самаацэнкі і ацэнкі настаўнікам на парце кожнага вучня, якая ўяўляе сабой гарызантальны адрэзак, падзелены на ўзроўні: верхні, сярэдні, ніжні. З яго дапамогай навучэнец ці настаўнік адзначаюць ступень выканання задання.)*

Настаўнік. *(Прапануе рашыць сітуацыйную задачу.)* Вы рыхтуеце дамашняе заданне, а ў кватэры пагасла электрычнае святло. Які прадмет для асвятлення памяшкання вы возьмеце: запалкі, свечку, запальнічку, ліхтарык? Абгрунтуйце ваш выбар.

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРЕССА

Настаўнік. Правільна, дзеці! Карыстайцеся ліхтарыкам, калі знікла электрычнасць і патухла святло. А пра што вы нагадалі б дарослым, якія выкарыстоўваюць свечкі падчас свят? *(Дзеці будуюць адказы з выкарыстаннем тэкста падручніка на с. 58.)*

Настаўнік. Перад Новым годам і Калядамі ўсе чакаюць цудаў – чым ярчэй і незвычайней, тым лепш. Многія імкнуцца ўпрыгожыць свята хлапушкамі, петардамі, феерверкамі, салютамі. Усе гэтыя атрыбуты навагодніх святаў называюцца піратэхніка. Але часцяком яны становяцца прычынай сапраўднай бяды. Чаму? *(Разважанні дзяцей.)*

Настаўнік. Звернемся да паходжання слова“піратэхніка” (грэч. сл.) пір – агонь, тэхне – мастацтва, гэта значыць мастацтва агню. Кожны з вас, напэўна, хоць раз бачыў феерверк, і гэта сапраўды захапляльнае відовішча, сапраўднае мастацтва агню.

Настаўнік. Як вы думаеце, якая краіна з’яўляецца радзімай піратэхнікі? *(Настаўнік лазернай указкай паказвае месцазнаходжанне літар у класе. Вучні вачыма сочаць за накірункам светлавога праменя, потым кожная пара забірае па адной літары і каля дошкі з іх складаюць слова “Кітай”.)*

Настаўнік. А цяпер праверым, ці зможаце вы сярод іншых прадметаў знайсці піратэхнічныя вырабы.

Вучні працуюць індывідуальна, выконваюць заданне 4 на стар. 25 у рабочых сшытках. (Кружочкамі абводзяць правільны адказ.)

Настаўнік. Памяняйцеся заданнем з суседам і праверце правільнасць выканання, адзначце вынік на чароўнай лінеечцы.

Цяпер агучце вынікі.

Настаўнік. Як вы думаеце, хто больш за ўсё атрымлівае траўм ад піратэхнікі: дзеці ці дарослыя? *(Адказы дзяцей.)*

Настаўнік. Так. Дзеці. Па дадзеных статыстыкі больш за ўсё траўміруюцца дзеці, асабліва 7 – 9 гадоў. Часцей за ўсё гэта адбываецца, калі яны сваволнічаюць з агнём, парушаюць правілы бяспекі. Сёння мы сфармулюем гэтыя правілы, іх выкананне дапаможа зберагчы вам здароўе і жыццё.

Настаўнік. Хто з вас карыстаўся петардамі? А ці ведаеце вы, з якога ўзросту дазволены продаж піратэхнікі дзецям? *(Адказы навучэнцаў, пасля чаго на слайдзе з'яўляецца правільны адказ: продаж піратэхнічных вырабаў дазволены з 15 гадоў.)*

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ
ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРЕССА

– Значыць, калі продаж дазволены з 15 гадоў, то наша першае правіла будзе гучаць так: **НЕ набывай і не выкарыстоўвай ПЕТАРДЫ І ІНШУЮ ПІРАТЭХНІКУ!**

Настаўнік. Але гэта не поўны пералік правіл бяспекі. Давайце яго дапоўнім, адказваючы на мае пытанні:

1. Ці ведаеце вы, на якой адлегласці ад петарды ці феерверка павінны знаходзіцца людзі? *(20 м.)*

– Значыць, як будзе гучаць наступнае правіла?

Бяспечная адлегласць людзей ад піратэхнікі – 20 м.

2. Да чаго могуць прывесці ўзрывы петарды? *(Апёкі, траўмы, інваліднасць пажары)*

– Як будзе гучаць наступнае правіла?

Не падпальвай петарды – яны вельмі небяспечныя.

(Можна звярнуць увагу дзяцей на тое, што нельга падымаць петарду, калі нехта яе падпальвае і кідае на зямлю, але яна не выбухае. Наступнае дзеянне прадказальна – хтосьці падымае небяспечную цацку, і яна выбухне ў яго руках. Вынік заўсёды сумны: цяжка паддаюцца лячэнню апёкі і траўмы. Ну, а калі ў руцэ выбухне ракета, то справа абарочваецца больш сур'ёзнымі наступствамі.)

3. Ці могуць выкарыстоўвацца піратэхнічныя вырабы ў памяшканні і чаму?*(Адказы дзяцей.)*

– Наша правіла гучыць так:

– **Не прынось петарды і іншую піратэхніку дамоў, у школу.**

4. Калі ж усё-такі адбыўся пажар, то што мы робім?*(Адказы дзцей.)*

Значыць, як будзе гучаць правіла?

Пры пажары звані 101, для атрымання медыцынскай дапамогі набірай 103.

Настаўнік. Найбольш актыўнымі ў фарміраванні правіл былі…Апладысменты ім.

Настаўнік. У правілах дарожнага руху ёсць забараняльныя знакі. Успомніце, які выгляд яны маюць. Вы працуеце ў парах. Паглядзіце на стар. 26 рабочага сшытка. Паспрабуйце здагадацца, што забараняе той ці іншы знак. Злучыце знакі з апісаннем.

– Што ў вас атрымалася? Ацаніце работу сваёй пары пры дапамозе сігнальнай карткі.*(Зялёны – усё правільна, чырвоны – былі памылкі.)*

IV. Падвядзенне вынікаў урока. Рэфлексія

Настаўнік. Вы яшчэ больш пашырылі свае веды пра бяспеку і цяпер маеце поўнае права ўпрыгожыць нашу ёлку. *(Вучні выбіраюць цацкі і*

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРЕССА

вешаюць на ёлку толькі тыя, якімі можна яе ўпрыгожваць. Што нельга вешаць на ёлку, складваюць у куфэрак. Абгрунтоўваюць свой выбар.)

Настаўнік. Калі ў вас застаўся добры настрой, вам ўсё спадабалася, падарыце сабе апладысменты. Калі не ўсё было да душы, то ўсміхніцеся. Дзякуй за ўрок. Мае апладысменты вам.

Літаратура

1. Аброськіна,Т.Ю., Кузняцова, Л.Ф., Аднавол, Л.А. Асновы бяспекі жыццядзейнасці/ Т.Ю.Аброськіна, Л.Ф.Кузняцова, Л.А.Аднавол. – Мн., Адукацыя і выхаванне. 2025. – 143 с.

2. Аднавол, Л.А., Сушко, А.А. Асновы бяспекі жыццядзейнасці. 3 клас. Рабочы сшытак/ Л.А.Аднавол, А.А.Сушко.–Мн., Аверсэв. 2024. – 96 с.

NG ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРЕССА